

Dagboek tijdens de oorlog

Een verhaal over de bevrijding in 1945 kan natuurlijk niet worden geschreven, zonder eerst nog eens stil te staan bij de oorlog. Daarom eerst wat grepen uit mijn dagboeken 1939 - 1945.

door Theo van den Berg

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
DISTRIBUTIE STAMKAART
TEVENS BEWIJS VAN OPNEMING
IN HET BEVOLKINGSREGISTER

My No. 1711

Geslachtsnaam van den Berg

Voor-naam Theodorus

Geboren op Jun 29

Gem. Vleuten

Nationaliteit: NEDERLANDER

Paraaf Ambt.

Dagteekening aansicht

Afgegeven in Gem. VELDHOUIZEN

op 7 NOV. 1939

De Aangewezen Ambtenaar van het

Pa werkte bij tuinders in Vleuten en verdiende ± negen gulden per week. Ons gezin - Pa, Moe en zeven kinderen - moest daarvan leven. Ons huis op de oude Meernhoek, huurden wij van vrouw De Lange. 's Zaterdags tussen 3 en 5 uur moesten we altijd de huur, f 3.- per week, brengen. Als het er om 5 uur niet was, kwam ze zelf wel even langs.

Mobilisatie

29 Augustus 1939.

Afkondiging van de mobilisatie. Er zijn veel militairen op de fiets in De Meern. Voor ons jongens was dit natuurlijk interessant en al gauw hadden we zelf ook een leger.

Eerst ontstond er dan een gevecht; wie zou de "generaal" van dit leger zijn. Uiteindelijk werden er 3 generaals gekozen, Bertus Vermeent, Arie van Wijk en ik. Er werden houten geweren en kanonnen

25 Augustus 1939.

Op deze dag werd de voormobilisatie afgekondigd. Volgens ons was dit overbodig want waarom zouden wij in oorlog komen?

Ons land was toch steeds neutraal gebleven. Zo hoorden wij het tenminste van oudere mensen. Er werd vrolijk gezongen en niemand dacht aan een echte oorlog.

Wel kreeg ik overal te horen: 't is crisis. Als wij naar school gingen, mochten we bij opoe v.d. Berg een zwarte bal komen halen; maar wat later beet ze hem in tweeën. Jan (mijn broer) en ik kregen ieder de helft met de mededeling: 't is crisis!

Rijks-distributiekaart 21

Rijks-distributiekaart 22

Rijks-distributiekaart 18

Rijks-distributiekaart 23

RIJKS-DISTRIBUTIEKAART

ter verkrijging van de van Overheidswege nader aan te wijzen artikelen tot daarbij te bepalen hoeveelheden.

Uitsluitend ten behoeve van den hieronder vermeldten rechthebbende en zijn huisgenooten.

De bons hebben alleen waarde, indien afgescheurd door den leverancier.

RECHTHEBBENDE:

Hoofd

is opgenomen in het bevolkingsregister van:

Adres: VELDHOUIZEN

Rijks-distr.k. 24

Rijks-distributiekaart 25

Rijks-distributiekaart 26

Rijks-distributiekaart 8

Rijks-distributiekaart 9

Rijks-distributiekaart 10

gemaakt en natuurlijk moest er een kazerne gebouwd worden. Bij 't stoomgemaal van Vermeent ontwierp Bertus een "echte" kazerne. Deze moest bomvrij zijn en onzichtbaar vanuit de lucht. Daarom werd er flink wat grond opgegooid en daarna graszoden. Bij een bespreking van de 3 generaals leunde "generaal" v. Wijk tegen een wand en de kazerne stortte als een kaartenhuis in elkaar! Maar onze oorlog moest doorgaan, want we hadden al een vijand uitgekozen. Er werd flink gevochten tegen de Protestantse school. De leider daarvan was Akkie Zeeman uit 't Weer. Het ging er zo hard aan toe dat enkele ouders de strijd hebben moeten beëindigen. De echte oorlogsdreiging ging echter ook door. Ons land bleef in mobilisatiestemming. Er waren waterlinies e.d. gemaakt en er was overal veel prikkeldraad. Zo ontstond dan ook gauw 't liedje van blonde Mientje.

*Blonde Mientje heeft een hart van prikkeldraad
Van soldaat tot sergeant
Adjutant, luitenant
Allemaal zijn ze smoorverliefd op Blonde Mientje
't Is een blom, 't is een pracht
En ze flirt, en ze lacht
Maar niet eentje heeft 't tot een kus gebracht.
Refrein:
Blonde Mientje heeft een hart van prikkeldraad
Blijf maar thuis ..... prikkeldraad
En die vesting overwint niet een soldaat
't Is en blijft ..... prikkeldraad
Alle jongens maken haar 't hof om strijd
Maar zij lacht en voor de rest neutraliteit
Blonde Mientje heeft een hart van prikkeldraad
De sergeant vroeg haar hand
En de luit wou mee uit
En de kapitein stuurt haar vergeet mij nietjes
De majoor die is smoor
Maar aldoor was 't mis
't Is en blijft een stelling die onneembaar is
Refrein.*

7 November 1939

We krijgen allemaal een distributiestamkaart en een bonkaart.

Januari 1940.

Er ontstond een enorme hamsterwoede; ook wij hebben een blikkenvoorraad en vooral koffie en thee. Het duo Snip en Snap zingt het liedje:

Holder de bolder we hebben een koe op zolder, enz.

Februari 1940.

We moeten pleisters op de ramen plakken, zodat bij een eventuele explosie het glas niet alle kanten op vliegt! Moe is jarig, maar 't wordt erg sober gehouden, want 't is crisis. Ome Jo v.d. Berg snijdt zijn sigaretten door en rookt alleen nog maar halve sigaretten..... 't is crisis.

Maart 1940.

Nederlandse militairen zoeken 's avonds met zoeklichten naar vliegtuigen. Ook de luchtbescherming is paraat.

6 Mei 1940.

Pastoor Boelens is gestorven en zal op 10 Mei worden begraven.

10 Mei 1940.

De Duitsers vallen 's morgens vroeg ons land binnen en voor ons is de oorlog begonnen. We gaan naar de kerk voor de begrafenis van de pastoor. Tijdens de mis wordt de kerk beschoten en we mogen niet naar het kerkhof. Die dag staan we ook te kijken naar een luchtgevecht, een Duits toestel wordt neergeschoten; op de Meernbrug neemt iedereen z'n hoed af, en men begint spontaan 't Wilhelmus te zingen.

14 Mei 1940.

Boven De Meern dwarrelt allemaal verbrand papier; Rotterdam is zwaar gebombadeerd.

15 Mei 1940.

Het Nederlandse leger capituleert; we zien huilende Nederlandse militairen. Al heel spoedig maken we niet alleen kennis met Duitse soldaten, die geweldig mooi konden zingen, maar ook met hun maatregelen.

Op 16 Mei wordt de Duitse zomertijd ingevoerd.

1 Juni 1940.

Vandaag ben ik jarig maar Moe zegt: 't is nu nog meer crisis; en toch, omdat 't visseizoen geopend wordt, krijg ik een vishengel. Thee en koffie gaan vandaag op de bon.

Op 15 Juni volgen dan brood en bloem in Juli margarine.

28 Juli 1940.

We luisteren naar de radio en horen voor de eerste keer Radio Oranje uit Londen.

Augustus 1940.

Nog meer bonnen nodig voor o.a. zeep, textiel en vlees.

15 December 1940.

Gas en licht worden gerantsoeneerd, 's

avonds branden de lampen nog maar half.

1941

Steeds meer maatregelen van de Duitsers. We moeten luisterbijdrage gaan betalen. Alle Joden worden geregistreerd. Nederlandse beroepsofficieren moeten zich melden. Er worden overal bordjes geplaatst "Voor Joden Verboden". De padvinderij wordt verboden. Melk gaat nu ook op de bon. Alle namen en beeltenissen van 't Koninklijk Huis worden verboden.

Op 18 Juni 1941 wordt bekend dat alle koperen en tinnen voorwerpen moeten worden ingeleverd. Uit angst brengt Moe een paar koperen schilderijlijsten weg.

22 Juni 1941.

Het Duitse leger begint een veldtocht in Rusland en zingt nog steeds "Und wir fahren gegen England".

December 1941.

De N. S. B. viert haar 10-jarig bestaan in Utrecht. Veel leden gaan er op de fiets heen, wij hebben overal kopspijkertjes gestrooid en 't resultaat is, veel leuke banden.

1942

De Radio omroep is geheel Duits geworden. 's Avonds horen we echt nieuws via Radio Oranje. Echte koffie is bijna niet meer te koop en de surrogaat-koffie gaat op 13 Maart op de bon, daarna volgen op 10 April tabak en snoep. Pa verkoopt af en toe een tabaksbon; voor dat geld kunnen we bij de zwarte handel weer wat goed eten kopen. Voor ons blijft 't crisis. Duitse soldaten beginnen ook fietsen te vorderen; al gauw zijn we er een paar kwijt. Een paar goeie fietsen wordt verstoep achter in de tuin. Ook de kerkklokken worden nu weggehaald. Het luiden van de klokken van onze kerk is opgenomen op grammofonplaten.

1943

We krijgen minder melk en vlees, we gaan maar wat meer konijnen fokken. Keesie Baars in de Meerndijk heeft steeds een goede ram, wij moeten telkens een konijn daar brengen, die gaat bij de ram in 't hok, maar wij mogen niet zien wat ze doen. Zo wordt ons vleesrantsoen aangevuld met konijnvlees.

13 Maart 1943.

De bankbiljetten van 1000 en 500 gul-

den worden ongeldig verklaard, maar die hebben wij toch niet!

Op 6 Mei 1943 wordt bekend dat alle mannen tussen 18 en 35 jaar zich moeten melden bij 't Arbeidsbureau. Pa krijgt een Ausweis omdat hij voor de voedselvoorziening werkt.

Op 13 April 1943 komt er een bevel, dat alle radiotoestellen moeten worden ingeleverd. De radio van Ome Jo wordt in een zinken kist gedaan en in de tuin be-graven.

Het luisteren naar Radio Oranje gaat door via een kristalontvanger of een achtergehouden radio. Ook groente en fruit gaan op de bon.

Het wordt een hele puzzel en veel knippen van bonnen. 's Avonds ga ik bij Ot v.d. Bosch (onze buurman die een kruidenierswinkel heeft) helpen met bonnen plakken.

29 September 1943.

Jan is vandaag jarig; hij moet ook gekeurd worden voor de Arbeidsdienst, maar omdat hij 's morgens niet had ge-geten en lopend naar Utrecht ging, was hij een kilo te licht, dus afgekeurd. Van-daag zijn in Amsterdam 10.000 joden opgepakt.

1944

Veel Duitse propaganda en Duitsland wint, volgens de kranten en films, nog op alle fronten.

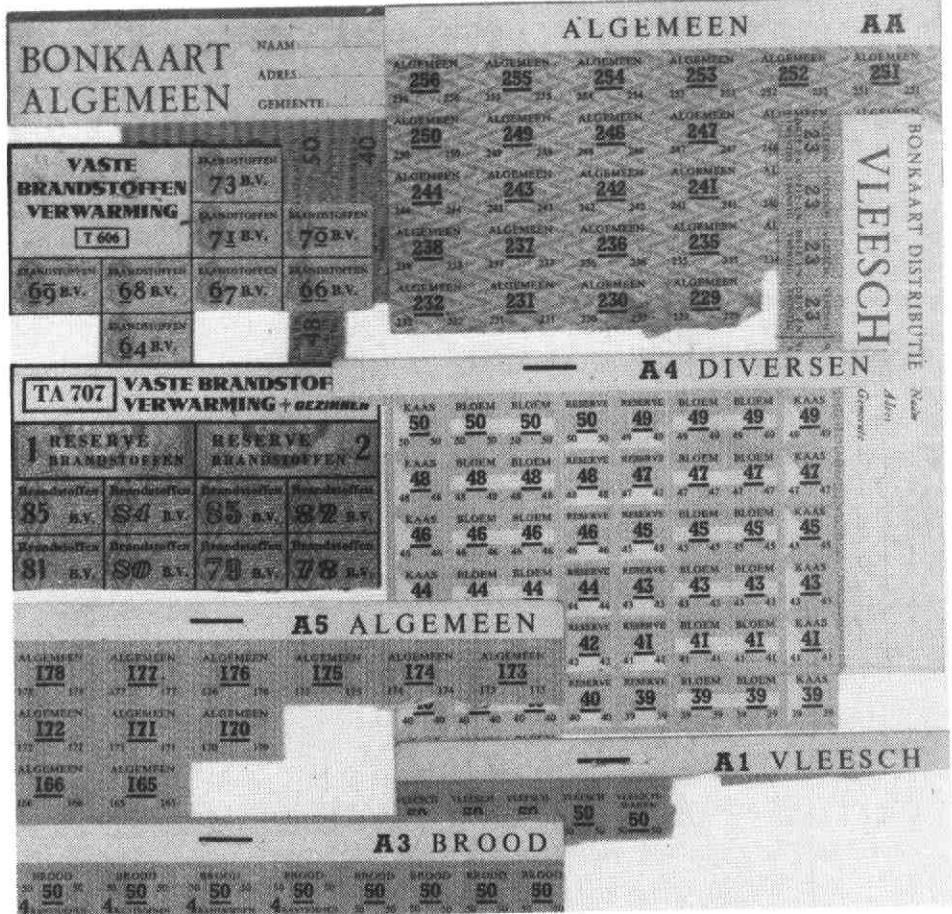
Op 6 Juni 1944 is dan eindelijk de inva-sie in Normandië; we krijgen weer hoop.

Luchtaanval op kerk te Oudenrijn

Een groot aantal kerkzangers was giste-renmorgen in de Roomsche Katholieke Kerk van Oudenrijn bijeen teneinde den uit-vaartsdienst bij te wonen van een beken-gemeentelid. Nauwelijks was de rouwdienst begonnen of buiten weerklonk het angst wekkend geluid van luchtafweerschuut. Een aantal Duitse bommenwerpers ver-scheen boven Oudenrijn en had het kenne-lijk gemunt op de kerk waarin de geloovi-gen bijeen waren. Het lawaai was ontzet-tend. In de kerk ontstond een paniek, vrou-wen wilden naar buiten loopen, maar dit werd belet. Een Pater beklom toen den kansel en maande de schare tot kalmte aan. De pater zeide, dat men altijd beter in de kerk onder de veilige hoede Gods kan blij-ven, dan zich buiten bloot stellen aan ho-moondend vuur van mitrailleur.

Inmiddels was onze afweer zeer actief en slaagden onze soldaten, een der Duitsche toestellen neer te schieten. Twee der drie inzittenden moesten deze aanval op de kerk van Oudenrijn met den dood bekoo-pen. De derde inzittende kwam ongedeerd naar beneden, doch werd terstond gevang-en genomen.

Na eenigen tijd keerde de rust in Ouden-rijn weer. De plechtige rouwdienst werd hierna, zij het in verkorten vorm, voortge-zet. Het was een ontroerende morgendienst.

Op 12 Juni 1944 krijgen we de 2e Dis-tributie stamkaart.

5 September 1944.

Dolle Dinsdag. Alle N. S. B.-ers zoeken een veilig heenkomen, ook in De Meern gaan ze weg; de oorlog kan toch echt niet lang meer duren.

Op 12 September 1944 komen Ameri-kaanse troepen ons land binnen in zuid-Limburg. Veel evacués uit die streek zijn naar De Meern gekomen.

17 September 1944.

Veel luchtlandingen bij Arnhem; de re-gering in Londen gelast de spoorwegsta-king.

7 November 1944.

In Rotterdam worden 50.000 mannen weggevoerd. Veel van hen komen in grote colonnes lopend over de snelweg. We geven nog wat eten en sigaretten weg. Toch was dit een droevig gezicht.

December 1944.

Honger, kou en ellende. Door de spoorwegstaking wordt er niets meer aangevoerd. Ome Arie v.d. Marel die op de Kerklaan woont (thans Burg. Verderlaan) begint zijn paardestal en de zolder van z'n huis op te stoken, daarna volgen deuren, vloeren en kozijnen. Z'n paard gaat dood van de honger en moet in de tuin begraven worden. Na 1 1/2 dag

vindt iedereen het zonde van zo'n groot stuk vlees onder de grond. Het paard wordt opgegraven, in stukken gesneden en bij Ome Janus v.d. Hoven in 't was-fornuis gekookt; we kauwden een week paardevlees zonder te hinneken.

Overall worden bomen gerooid, alles wat kan branden wordt opgestookt. Pa en ik maken 5 hongertochten (zie Hist. Verg. 1985 nr 1).

Onze w.c. was buiten, achter de schuur, het was in de nacht bij hoge nood echter te ver weg en te gevaarlijk om naar buiten te gaan. Door al 't dunne voedsel werd er 's nachts heel wat afgeplaat. Alles moest in 't donker gebeuren, dus moest je voor je op de po ging eerst met je vingers voelen of hij nog niet vol was. Al gauw werden de po's vervangen door emmers omdat er toch te veel overstromingen waren.

1945

De eerste schepen met levensmiddelen kwamen in Delfzijl aan, spoedig daarna kregen we Zweeds wittebrood, maar dat was heel even lekker en verder maar weer hongerlijden. We gingen 's avonds heel vroeg naar bed. Soms al om 7 uur, dan bleef je een beetje warm. De avonden dat we wat langer opleven stond er een fiets op z'n kop in huis en moesten we om beurten draaien om wat licht te hebben.

2 April 1945.

Er zijn besprekingen over een capitulatie, nou 't kan ook niet lang meer zo door gaan. Iedereen heeft honger. Degenen met veel geld kunnen nog wel wat kopen bij de zwarte handel.

29 en 30 April 1945.

Er zijn nu voedseldroppings, we zien de vliegtuigen komen en klimmen met 't hele gezin op 't dak; als we zien dat 't voedsel op de Lage Weide wordt uitgeworpen, zingen we huilend het Wilhelmus. Toch zou 't nog wel wat dagen duren eer we konden genieten van de heerlijke biskwie, chocolade en pork.

30 April 1945.

Het bericht wordt bekend dat Hitler zelfmoord heeft gepleegd. Als dat waar is zijn we daar wel blij om. Maar in de eerste plaats twijfelen we aan de juist-

heid van het bericht en in de tweede plaats denken we: misschien komt er wel een nieuwe Führer die nog slechter is.

2 Mei 1945.

Canadese vrachtauto's met levensmiddelen zijn in Rhenen aangekomen. Hoe zou echt eten smaken, en hoe zou 't einde van de oorlog zijn? Pa en Moe zeggen dat we erg voorzichtig moeten zijn, want er zal wel flink gevochten worden.

4 Mei 1945.

Weer een gewone dag, weinig te beleven, we slenteren wat over De Meern. 's Avonds staan we nog wat met elkaar te praten op de hoek van de Meerndijk. Toen plotseling kwam Has Willemse naar de Meernbrug hollen. Hij was door 't dolle heen, want hij had via de Engelse zender gehoord, dat de Duitsers gecapi-

tuleerd hadden. Dat werd een dolle boel. Reeds lang voor deze dag had ik thuiswerk van de fa. Koot; ik maakte oranje speldjes. Hier en daar werden al wat vlaggen uitgestoken. De Meernbrug stond al gauw vol mensen. Jaap Mijderwijk kwam ook al gauw 't nieuws vertellen. Daar hadden we meer vertrouwen in, want hij was de man van 't echte nieuws en redacteur van 't illegale blaadje "De laatste loodjes".

Inmiddels was 't donker geworden en een grote menigte mensen ging onder 't zingen van Oranje Boven, richting Utrecht. Al gauw werden we teruggestuurd door de moffen, ze dreigden zelfs nog te schieten. Lang hebben we 's avonds bij 't allerlaatste stukje kaars nog zitten praten en van slapen kwam niet veel.

7 Mei 1945.

Nog steeds een dolle boel, we zingen 't Wilhelmus en Oranje Boven steeds maar weer. Dan weer het bericht, dat er op de Dam in Amsterdam nog door Duitsers is geschoten. Ook in Montfoort is 't niet helemaal veilig. 't Is trouwens wel rustig met N. S. B.-ers. In De Meern zijn ze tenminste niet meer te zien.

8 Mei 1945.

Eindelijk begonnen de bevrijders een beetje te komen. In De Meern was ter hoogte van de Meentweg een erepoort gebouwd met Welcome. We hebben toen ook de eerste biskwie geproefd; voor ons huishouden kregen we een heel blik en we mochten er veel van eten. Ook kregen we blikjes pork. Maar Tinus v.d. Bosch vertelde: "dat wordt echt op een Amerikaanse manier gemaakt. Er worden levende koeien in een fabriek gejaagd en direct fijngemalen met huid en haar. Als de man die de machines bedient een hand verliest, dan gaat die ook in de machine"! Dat was dus Pork, maar 't smaakte geweldig.

De radio van ome Jo hebben we weer opgegraven, hij speelde nog prima en spoedig luisterden we weer naar radio Herrijzend Nederland.

10 Mei 1945.

Feesten, dansen en zingen. We zijn nog steeds door het dolle heen; vandaag is het precies 5 jaar geleden dat de moffen hier kwamen. Maar eigenlijk zijn we 10 Mei 1940 wel een beetje vergeten. We maken al snel kennis met echte Engelsen en Amerikanen. Als ze dan eindelijk door De Meern rijden is iedereen gek van vreugde. Vooral hun auto's en jeeps zijn wel iets bijzonders. Vóórop hun auto's zit een witte driehoek waar op staat "anti freeze". Natuurlijk: om de Duitsers te weerstaan moest je geen vrees hebben! Later wisten wij, dat de

Utr. Courant

Uitg. N.V. Uitgevers-Mij. Neerlandia
Kr. N. Gracht 64 - Utrecht - K 2382
Wnd. hoofdred. C. J. v. d. Pol, Utrecht
Donderdag 3 Mei 1945 (nooitvergeten)

DE DOOD VAN ADOLF HITLER

Luttele uren voor het sneuvelen van Adolf Hitler in Berlijn werd dato 1 Mei door het opperbevel van de Deutsche weermacht uit het hoofdkwartier van den Führer gemeld, dat de dappere bezetting zich, om den Führer geschaard, in de stadskern van Berlijn op het beperkte gebied verdedigde tegen de bolsjewistische overmacht. Onder het zwaarste vijandelijke artillerie vuur en onder snel opeenvolgende luchtaanvallen duurde de heldhaftige worsteling voort. Ten Z. van de Rijkshoofdstad hadden de Deutsche formaties van het negende leger aansluiting verkregen met de hoofdsquadranten en stonden met hen op de lijn Niemegh-Beelitz-Weider in harden afweer tegen den onophoudelijk aanvallenden vijand.

REACTIES

Het bericht over den heldendood van den Führer werd in de onderkomens van de soldaten en in de gevechtoposten bij weermacht en marine met hevige aandoening ontvangen, zoo meldt een Deutsche oorlogsverslaggever.

Wij wisten, zoo vervolgt hij, dat de Führer zijn ganache persoon in dienst van het Deutsche volk en het Deutsche Rijk stelde en bereid was de grootste gevaren te trotseeren. Daarmee heeft het bericht van zijn heldendood iedereen diep geschokt. Bern meldde, dat alle radiostations in neutrale landen, direct na de bekendmaking van Hitler's dood, hun uitzendingen onderbraken en de belangrijkste passages uit de Deutsche uitzending herhaalden. In de vijandelijke staten werd het nieuws, naar van Deutsche zijde wordt geconstateerd, op onwaardige wijze omgeeroepen.

DAGORDERS

De weermachtbevelhebbers van Nederland en Noorwegen gaven dagorders uit. General Oberst Blaskowitz zeide tot de soldaten van de vesting Holland o.m.: „Sluit de gelederen nauw aaneen in de vesting. In ongebroken wil om verder te strijden staan

wij bijeen om en voor Deutschland, voor onze moeders, vrouwen en kinderen. Liever den dood op het slagveld dan als slaven in snaadvolle gevangenschap".

IN DE PLAATS VAN JOACHIM VON RIBBENTROP

Groot-Admiraal Dönitz heeft, naar van officieele Deutsche zijde wordt gemeld, Rijkminister Graat Scherwin von Krosgik benoemd tot Rijkminister van buitenlandsche zaken. (De nieuwe functionaris beheerde tot nu toe de portefeuille van financiën. Hij neemt thans de taak van Rijkminister van Ribbentrop over (Red. U.C.)

RUST IN HOLLAND

Blijkens een Duitsch frontoverzicht blijft het in het verdedigingsgebied van Holland nog steeds rustig. Alleen in Noord-Nederland hield de geallieerde druk tegen het Deutsche bruggehoofd van Delfzijl aan. De Britten vallen daar concentrisch aan, doch zij blijven verbeterd tegenstand ontmoeten.

IN DE BOMMELERWAARD

Van Engelche zijde wordt gemeld, dat de Deutsche formaties in de Bommelerwaard tusschen Maas en Waal weer actief zijn geworden. De Britten zouden daarom hun daar gevestigd bruggehoofd hebben ontruimd (D.N.B.)

IN HET KORT

— In Weenen is een regering gevormd onder leiding van den 75 jarigen marxistischen leider Dr. Kommert, meldt Berlijn.
— In Bologna is een communist benoemd tot burgemeester.

— Uit Brussel wordt, naar „Wacht im Westen" dato 1 Mei via Genève verneemt, gemeld, dat het den koning van België niet zal worden toegestaan naar zijn land terug te keeren. De communisten hebben den koning als „ongewenscht" gekenschetst.

radiatoren van deze auto's gevuld waren met anti-vries.

11 Mei 1945.

We leren al wat Engels en als we elkaar ontmoeten zeggen we "oké"! Tijdens de oorlog betekende dit "Oranje Komt Eerdaags". We leren ook de Hoki - Poki dansen, dat gaat in hele grote groepen. Jonge meisjes zijn helemaal gek van al die mooie uniformen en leren al gauw Wat een zontje is.

Onze bevrijders strooien met sigaretten en chocolade. Vooral de Players sigaretten zijn erg gewild; op 't pakje staat ook Navie Cut. Maar Moe wil dat Engelse woord niet horen. Ook onze bevrijders zijn door het dolle heen en roken hun sigaretten maar half op. De grote peuken die ze weggooien gaan wij verzamelen en maken daar weer heerlijke sigaretten van. Omdat je met peukjes zoeken veel moest bukken, heette dit al gauw "Buk Shag". Tijdens 't peukjes zoeken vinden we ook steeds een eigenaardig soort ballonnen. Ik had er wat mee naar huis genomen maar Pa en Moe wilden niet zeggen wat 't was, maar 't was wel vies! Later wisten we dat 't iets te maken had met "Trees heeft een Canadees".

Juni 1945.

Ik ben nu 16 jaar en ik mag mijn nieuwe pak aan, dit hebben we in de oorlog gekocht; het is gemaakt van papier-touw, maar wel stoer, met een plus four.

Alleen bij regenweer zou het snel verdwenen zijn. Dit pak was gekocht bij C. en A. op de bonnen in de laatste oorlogsjaren. Met m'n broer Jan gingen we met bonnen en geld naar C en A.; toen 't pak gekocht was, was er geen papier om 't in te pakken. Buiten gekomen stond een N. S. B.-er met "Volk en Vaderland". Jan heeft er één gekocht en spreide 't uit op het trottoir. Daarin werd het pak gerold. We moesten hard weg lopen want die N. S. B.-er was pijnlijk op ons.

't Feesten ging maar steeds door, maar er moest toch wel wat gewerkt worden. Graag had ik nog naar school gegaan om wat te leren. Maar Pa en Moe zeiden: "Je kunt beter een vak gaan leren". Dorus Jongerius van de Strijkviertel kwam veel bij ons en bezorgde mij op 1 Juni 1945 een baantje als leerling-monteur in 't bedrijf van Jan Jongerius. Op een fiets (zonder banden) ben ik gaan werken in de Nachtegaalstraat in Utrecht. We kregen nog eten van de gaarkeuken en om wat aan te sterken, aten we de hele dag biskwie. We haalden auto's uit hooibergen en schuren en maakten 't voertuigenpark weer rijdbaar.

Iedere avond was er wel ergens feest,

Met groote vreugde geven wij U kennis van het zoo vurig verlangde afsterven van 's werelds grootste oorlogsmisdadiger

ADOLF HITLER

Oud schilder

Ridder in de order van het haken en oogenkruis met bloembollen en suikerbieten, drager van de Leugenmedaille.

Overleden aan een langdurige slepende Blitzkriegepepemie, welke gepaard ging met hevige Invasiekoorts

De mis zal worden gecelebreerd door een troep N.S.B.ers en Landwachters onder persoonlijke leiding van ex-koning Antoon de Ieder Nederlanden, welke zijn Buitenlandse baas spoedig zal volgen.

De grandiooze blijde uitvaart zal defileren door geheel UTRECHT en geschouwd worden door onze onderduikers

De begrafenis-plechtigheid zal plaats vinden op de vuilverbranding aan de overzijde van het IJ.

Max de mooiprater, ronselaar voor het Oostfront en tevens minister van Nazi-propaganda, zal om de feeststemming te verhoogen, daarvoor de in Nederland gestolen klokken en radio's ter beschikking stellen.

Op verzoek van den overledenen geen bommen.

Hot- en Swingmuziek toegestaan. Lachen verplicht

Namens de Familie
de Högere SS und Polizei,
Gruppeführer RAUTER †

Deze 'advertentie' werd tijdens de laatste oorlogsdagen nog gemaakt door studenten.

vooral veel buurtfeesten, en wat mij opviel: de Meernse meisjes werden steeds mooier. Bijna alles was nog op de bon, maar 't leven werd toch wel beter.

Nog 3 bladzijden waren leeg van m'n dagboek over oorlog en hongerwinter. Deze schreef ik nog vol en daarna ging ik op beter papier verder. In mijn dagboek schreef ik nog een liedje, door mijzelf gemaakt:

*We leefden in een rare tijd
Maar nu zijn we die rotmof kwijt
Zet de zorgen nu maar aan de kant
En zing hoera voor Nederland.*

*De N. S. B. is bijna de klos
Al lopen er nog heel wat los
Maar wat maakt 't uit zeg ik
In Amsterdam zijn er 20.000 niet gepik(t).*

*Ze maken zich geen zorgen, o nee
Maar laten ze oppassen, o wee
Want dadelijk nemen we ze allen mee
Ja, daarvoor zorgt de P. O. D.
(Politieke Opsporings Dienst).*

Zo was mijn dagboek over de oorlog vol, het bleef een tijd van veel feesten. Langzamerhand kwam het normale leven weer op gang. Verenigingen werden weer opgericht, er moest hard gewerkt worden.

In m'n nieuwe dagboek staat veel van de wederopbouw en de periode 1945 - 1950 waarover ik nog eens hoop te schrijven. Tot zover enkele grepen uit m'n dagboek dat, nu bijna onleesbaar, mij in staat heeft gesteld, dit verhaal te schrijven.